

Literatuur: ¹W. J. H. SCHMIDT (1953) *N.T.v.G.* **97**, 3364. ²D. F. JAMES e.a. (1948) *J. clin. Invest.* **27**, 541; R. MILLER e.a. (1950) *New Engl. J. Med.* **242**, 211; D. M. WATKIN e.a. (1951) *J. Lab. clin. Med.* **37**, 269; A. S. DOUGLAS e.a. (1952) *Brit. med. J.* 412.

New York, 14 Januari 1954

A. T. KNOPPERS

Ik dank prof. KNOPPERS voor zijn aanvullende suggesties. Ik moet er echter nogmaals op wijzen dat er geen constante verhouding bestaat tussen een verlaagde prothrombinespiegel — dus verlengde P.T.T. (prothrombine-tijd) en het ontstaan van (dicumarine-)bloedingen. Een bloeding kan ontstaan terwijl de P.T.T. niet of nauwelijks verhoogd is. De door prof. KNOPPERS bedoelde praeparaten geven bij intraveneuze toediening een vermindering van de P.T.T., waarbij tussen de 2 à 4 uur het normale niveau wordt bereikt. In de publicaties die deze praeparaten aanprijzen wordt wel in wezen nadrukkelijk op deze daling van de prothrombinetijd gewezen, maar minder duidelijk blijkt er of de bloeding met een hieraan evenredige snelheid tot staan is gekomen. De door het gebruik van dicumarine-paerparaten veroorzaakte bloedingen worden blijkbaar niet alleen bepaald door een verlaging van het prothrombine-gehalte. Het kan tot een gevaarlijk misverstand leiden wanneer men meent dat de dicumarine-bloedingen altijd door bedoelde vitamine-K-paerparaten „op eenvoudige en radicale wijze” te behandelen zijn.

Een al te rigoureuze en bij lichte bloedingen wellicht overbodige medicamenteuze verlaging van de prothrombinespiegel heeft bovendien het gevaar dat het onder behandeling zijnde thrombose-proces acuut kan recidiveren, waardoor het emboliegevaar niet denkbeeldig wordt.

De zeer ernstige, soms de dood veroorzakende bloedingen zijn bijna altijd het gevolg van het niet strict in acht nemen der absolute en relatieve contra-indicaties.

Amsterdam, 29 Maart 1954

W. J. H. SCHMIDT

SCLEREMA ADIPOSUM NEONATORUM, GENEZEN DOOR BEHANDELING MET CORTISON¹

Helaas werd door mij de herkomst van het ACTH en van het cortison niet vermeld. Het door ons gebruikte ACTH-paerparaat is van de N.V. Organon Oss, namelijk cortrophine. Het cortison-paerparaat is van Merck namelijk cortone.

Literatuur: ¹K. C. M. HAUSER (1954) *N.T.v.G.* **98**, 549.

Utrecht, 30 Maart 1954

K. C. M. FAUSER

OOGLETSELS

Terecht heeft *Mededeling* 2 van de Rijksverzekeringsbank over oogongevallen in 1950 de bewonderende aandacht van prof. ZEEMAN¹ getrokken. Er is echter in de berekening van het aantal oogletsels, dat in de gehele industrie in 1950 zou zijn voorgekomen, een niet onbelangrijke fout geslopen, welke moet worden gecorrigeerd. De samensteller gaat op bl. 6 van genoemde *Mededeling* van de veronderstelling uit, dat de verhouding van het aantal oogletsels met verzuim korter dan 3 dagen, tot dat met verzuim langer dan 2 dagen voor de bedrijven met en zonder Erkend Geneeskundige Dienst gelijk zou zijn, namelijk ongeveer 5 : 1. Dit is zeker niet juist. Van een aantal van 1925 oogletsels in de loop van verscheidene jaren op de Domaniale Mijn behandeld, zijn er 1743 met verzuim korter dan 3 dagen, en 182 met verzuim langer dan 2 dagen. De verhouding blijkt dus ongeveer 10 : 1 te zijn. Dit zal wel gelden voor alle bedrijven met een „Erkende geneeskundige dienst”, en daarom moet het totale aantal oogletsels, dat voor de gehele industrie in die *Mededeling* werd becijferd, met ongeveer 13.000 worden vermeerderd en op 84.000 worden gebracht.

Het komt er mijns inziens op aan, die oogletsels onder de aandacht te brengen bij welke door spoedige hulp geen verzuim of slechts een verzuim van 1 à 2 dagen voorkomt.

Wat de spoedige hulp, die door een Erkende geneeskundige dienst wordt verleend, en die dus ook door openbare verbandkamers zou kunnen worden verleend, waard is, moge blijken uit het volgende:

Indien ik in willekeurige series over verscheidene jaren genomen, oppervlakkige oogletsels beschouw, uitsluitend aan *bovengrondse werkers* overkomen (die dus de verbandkamer als het ware naast hun werkplaats hebben), krijg ik het volgende resultaat. Op 346 van genoemde oppervlakkige oogletsels of uitsluitend „corpus alienum ad corneam” of, door fluoresceïne aangetoonde „erosio corneae” zijn er 332 gevallen zonder verzuim (op zijn hoogst is deze of gene op de ongevalsdag eerder naar huis gegaan) en de 14 overige hebben een verzuim van 1 of 2 dagen gehad. De overgrote meerderheid werd binnen het uur behandeld. Geen